

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
 Évi előfizetés . . . 10 frt. — kr.
 Fél évi . . . 5 „ — „
 Negyed évi . . . 3 „ — „
Egyes szám 6 kr.
 A lap szellemi részét illetően minden külföldi előfizetőnek, Vasváry Pál (Budapest), a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.
 Előfizetési helyben
 F. L. B. K. LAJOS és társai
 OSÁTHY KÁROLY és társai
 Kertészudvarban és a Kládfalvában
 KUTÁBI IMRE könyvtárában és a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 Négy hasznos példát sorát 5 az
 Nagyból terjedelmű s többes
 hirdetések alkalmán a leg-
 olcsóbb ártól számítanak fel.
 Bélyegdíj minden külön belet-
 kérésért 30 kr.
 „Nyitász”-ben megjelenő köz-
 lény minden példát 30 kr.
 Hirdetéseket felvételre a kiad-
 óval való megbeszélés után
 csomagjában, valamint EICHEN-
 MANN H. kérv. iródszámban is.
 Név nélkül vagy bérmentesen
 beküldött kéziratok nem vétel-
 nek figyelmébe.
 Kéziratok vissza nem
 adatnak.

A legszebb jog.*

Mire e sorok a közönség elé lépnek, talán a Hajdúvárosokban mindenütt megválasztva a városi képviselő-testület, a melynek kezébe van letéve a városok sorsa.

Üdvözöljük a megújított képviselő-testületet, kívánjuk, hogy a szép kötelesség, a mit a törvény rájuk kiszab, soha megkísértésnek kitéve ne legyen, kívánjuk, hogy ha letelik megbízásuk ideje, nyugodt lélekkel elmondhassák: mi is megtettük kötelességeinket, nincs és nem lehet ok a szemrehányásra.

A képviselőtestület legszebb jogai gyakorlása köztöbén áll, nem sokára bebizonyíthatja, hogy a nép bizalmára érdemes-e? Mi bízunk a magyar ember határozott becsületességében s megvagyunk győződve, hogy ezt a szép jellemvonást nem fogja beszenyezni.

Jó a városi tisztújítás, a legszebb jog. Mutassa meg az új képviselő-testület, hogy fennem tud gondolkozni, mutassa meg, hogy a nép által reája ruházott bizalmat érdemes egyénekké fogja megosztani, meg tudja válogatni részrehajlás, korra való tekintet nélkül, hogy az érdemet tudja jutalmazni, a képzettséget tekinteni a jó közigazgatás legszentebb zálogának. Szem előtt kell tartani mindig, hogy a képviselő-testület a népek felé, hogy meggondolatlan tetteiért felelősségre vonhatja, szem előtt kell tartani, hogy a város érdeke mindenek előtt szent, magánérdekért nem szabad azt soha feláldozni.

Ma már a városoknak olyan követelményei vannak, a melyek előtt szemet hunyni nem lehet, oly terhes kötelezettségei, a melyeknek megfelelni nagyon nehéz. A választandó tisztikar alakításával nagyon vigyázni kell tehát, hogy oly egyének alkalmasassanak, a kiknél megvan a remény, hogy a reájuk háruló kötelességeknek eleget is fognak tenni.

Városaink legnagyobb része rendelkezik elég szép számu alkalmas egyénekké, ki kell szemelni közülök a legalkalmasabbat, alkalmazni kell ott, a hol legjobban megfelel kötelességének s itt figyelembe kell venni a fiatalabb nemzedéket, azokat, a kikre még hosszú élet vár, a kiknél megvan adva a remény, hogy eleget is tesznek felvállalt kötelezettségüknek. A fiatalabb nemzedék az ujkor, új eszmék emberei, jobban ismerik a mai kor kívánalmait s jobban tudnak haladni a korral is s így inkább meg van adva a remény, hogy lényeges tényezői lesznek a városok jövő elhaladásának is. Válaszszák be közülök az alkalmasakat, megfogják látni, hogy azok még jobban befogják bizonyítani: hogy szeretik szülővárosaikat. Egy fiatal embernél már az is nagyon felébreszti a tevékenységet, ha be lesz bizonyíva előtte, hogy ma már nem úgy gondolkozik a nép, mint régebben, hogy a fiatalok még nem tudnak semmit sem.

Még néhány szót! Ujabb időben azt a nem minden körülmények között igazolható rossz szokást, hogy korteskednek, át akarják vinni a városi tisztújításokra is. Némelyek igyekeznek nem tudni mi okból, mert meggyőződésből nem tehetik, oly egyéneket beválasztani, a kiket vagy megunt a közönség, vagy irántuk elvesztette bizalmát; az ily rábeszélésre ne adjon a városi képviselő semmit sem, lökje félre azt a becsületszót rimánkodó kezét, kövesse legjobb meggyőződését, hisz az értelmiség oly fokán áll emberek, mint a városi képviselő-testület tagjai, nem szorultak rábeszélésre. Itélő tehetség mindenkinek adatott, használja fel azt önzetlenül, legyen ez záloga azon szép jövőnek, a mely elé a városok néznek s a mit csak is ily uton teremthetünk meg.

— **Minisztertanács.** A miniszterelnökség palotájában több órán tartó minisztertanács

volt, a melyben a kabinet valamennyi tagja részt vett. Számos folyó ügy nyert elintéztést és az egyes miniszteriumok munkaprogrammja a nyáron át meghatározott. Az egyes miniszteriumok jövő évi költségvetési tervezetei már 15-re elkészülve, a pénzügyminiszteriumhoz juttattak, hogy azután a költségvetésnek a bevételekre vonatkozó része összeállíttassék. Az országgyűlés elé a költségvetési előirányzatot csak is valamennyi bizottság megalakulása után fogják beterjeszteni. A delegációk egybehívást, melyek az idén Budapesten fognak tanácskozni, október hó utolsó napjaira vették kiáltásba. — Minden egyes miniszterium kebelében az országgyűlés elé terjesztendő törvényjavaslatokkal foglalkoznak, a javaslatok között van több fontos, szervezködő törvénykezés is. Tiszta miniszterelnök Gesztre utazott távolléte alatt Trefort miniszter helyettesíti.

— **Kolera.** Lukács György miniszteri tanácsos elnöke alatt a belügy, a kereskedelem, a közlekedésügy miniszteriumok és különösen a közforgalmi intézetek, a honvédelmi miniszterium, a közegészségügyi tanács járványbizottságának és a budapesti orvos-egylet kiküldöttéből álló állandó bizottság fog szervezteni minél előbb, mely hetenkint legalább egyszer ülést tartva, a netalán szükségessé váló intézkedéseket tegye meg. Az egyes miniszteriumok és testületek már fel is lettek szólítva, hogy képviselőiket nevezék ki. Ezen állandó országos járványbizottság legközelebb megalakul és megállapítja ügyrendjét.

— **A Vaskapu és Felső-Duna szabályozására vonatkozó tervek és költségvetések a közlekedési miniszteriumban készen vannak.** E terveket, és pedig első sorban a vaskapu szabályozására vonatkozókat, a műszaki tanács most tárgyalja. Ezután következik a Felső-Duna szabályozási terveinek megírálása, mire a közlekedési miniszterium a törvényhozás elé terjesztendő javaslatokat szövegezni fogja. A munkálatok megkezdése csak a törvényhozás intézkedése után fog foganatba vétetni.

— **Az osztrák és a magyar kormányok közt felmerült közgazdasági összekötőzéstől** írja a Bud. Korr.: Mivel nem várható, hogy jegyzékvaltság után kielégítő elintéztést nyerjen a galicizai marhaszállításra vonatkozólag Bécs előnyére és Pozsony hátrányára adott tarifakedvezmény, valamint a kizárólag Pozsonyba irányított marhaszállítást illetőleg Osviecimben elrendelt kiszállítás és etetés ügye és mint-hogy, mint már említettük, a magyar kormány oly törvényes intézkedés nem áll rendelkezésre, a mely által a galicizai vonalon Pozsony részére is oly kedvezményes tarifát követhessen, mint a minő Bécsre vonatkozólag megadott, az agnek további hazaszállítása pedig a pozsonyi vásárt okvetlenül károsítani fogna — mindezek folytán a magyar kormány utasította a magyar kir. államvasutak igazgatóságát, hogy a többi részes vasutakkal (magyarországiakkal) a lehető leggyorsabban tárgyalásokba bocsátkozzék a Galicziából jövő marhaszállításhoz adandó mérsékelt tarifa meghatározása ügyében.

Az összes illető vasutagazgatóságok ennek folytán már elhatározták, hogy már a jövő héttől kezdve oly tarifát engedélyeznek a marhaszállítványok részére, mely kocsi kilométerenként még 11.5 krajczárnál olcsóbb, úgy hogy a galicizai vasutak jóval magasabb helyi tarifájának beszámításával sem kerül a szállítás Legenye-Mihályi, Szerencs, Miskolcz, Budapest és Pozsonyba többé, sőt még esetleg kevesebbe fog jönni, mint a nemrég behozott tarifák mellett az Oderbergen át Bécsbe történő szállítás. A mérsékelt tarifa a galicizai határtól kezdve a magyar-galicizai, az osztrák-keleti, a magyar államvasutak és az osztrák-magyar államvasut vonalain fog engedélyeztetni. A menet tartama szintén ugyanolyan lesz, mint Oderberg-Zsolnán át. Ezen intézkedéssel mellőzve van az a veszély, hogy a galicizai hízómarha elmarad a pozsonyi vásárról és a növekedett közlekedésnek a magyar vasutakon szintén nem csekély az értéke.

Hogy halt meg Midhat basa?

Konstantinápoly, júl. 1.
 Midhat pasa konstantinápolyi barátjainak köréből a Strassburger Post-hoz egy level másolata került, melyet három hó előtt egy fafi számított intézett barátjához. A level így hangzik: Tahir bej, a császári palota szárnysegéde, akinek megbízása volt, hogy a császári rendeletet átadja, mely a Hedszari valiját, Ozmán pasát tábornagi rangra emelte, egyidejűleg parancsokat s utasításokat hozott makedóniáék, melyeknek célja az volt, hogy a taifi gával, melyeknek célja az volt, hogy a taifi számszöveggel úgy az élelmezés, mint más szükségletek tekintetében rosszul bánjanak, hogy életük hamarabb véget érjen. A parancsok végrehajtása Bekir effendi cserkesz őrnagyra bízott, akit a főkormányzó egyenesen

e czézből Mekkából Taifba küldött. Bekir effendi megerkezése után 1884. márcz. havában a kenyéradagokat azonnal kisebbekre szabtatta s a szakácsokat elküldte.

Ugyanezen időben Midhat pasa vállán kelés támadt s betegeségének leg súlyosabb napjaiban adatak csak melléje orvost. Hiába volt környezetének minden esdeklése, hogy legalább saját orvosát engedjék hozzá. Ugyanezkor történt az is, hogy Mahmud Damat pasa, Nuri pasa és Hairullah effendi szolgálát elküldték s Bekir effendi a nevezettektől a legnagyobb, legbrutálisabb hevességgel minden tintát, tollat és papírt elvett. Kegyetlenül bánt velük s kijelenté, hogy ezután élémük csak egy kenyérből fog állani, olyanból, a milyent a közönségnek kapnak s ezenfelül a közönségnek maradekaiban fognak részesülni. Megtiltotta azt is, hogy saját pénzüknön vehessenek élelmiszereket. Fehér ruháikat, melyeket eddig asszonyok gondoztak, ezentul saját maguknak kellett kimosniuk.

Egy távirati parancsra, mely 18 nappal később Konstantinápolyból jött, szolgálát ismét visszaadták, de különben a fönnebb említett bánásmódban részesültek. Mindnyájan az éhség áldozatai, a rossz táplálkozás gyöngévé és betegé tette őket s kételkednek azon, hogy e nyomorult állapotban élve sokáig ki-huzhassák. A Str. Post konstantinápolyi tudósítója hozzátesszi a következőket: A száműzött márcz. 22-iki tudósításukban már örök búcsut vesznek barátaiktól. A tény, melyet fönnebb közöltünk s melynek valódsága felől kezeskedem, fájdalom, megerősíti azon gyánitást, mely a taifi száműzöttek elhalálzásáról keringett. Az említett körökben hozzátesszik, hogy Hairullah bej szintén elhunyt s Nuri Damat megőrült. Mi ez adatokat ellenőrizni nem tudjuk. Fővárosi körökben és nemcsak a száműzöttek baráti körén belül, természetesen nagy az elkeseredés a palota lakói ellen a kegyetlenség miatt, melylyel a foglyokat az utból felre teszik, de hallgatnak, mert nem tehetnek semmit. r. i.

KARCZOLATOK.

(Anti és filo — Szegény F—g] — Parlamentaria. — „Sarthé.” — Titkos.

A mi filo, az Debreczenben mind a kormánypart mellett van. P. o. ott a filozófus, filológus és oda való még a filoxera is.

A kormánypart mellett aztán nincs egyéb anti, mint . . . Szabó Anti!

Szegény Frankenburg Adolf!
 Már öt is eltemették. Vadnay Károly tartott beszédet a sirja felett.

Hát csak ilyen Demostenest érdemelt volna meg?

Hát az a sok adoma és visszaemlékezés, a melyeket a halála alkalmából közölnek felőle!

Nem olvassuk sehol épen a legjobbat. Pedig megtörtént, hogy mikor Deák Ferencztől kért tanácsot a nevének megmagyarosítására nézve, a haza bölcsé a „Franc” és „Burg” szóból a következő nevet hozta ki: „Nagyvenkrajczár-várl!”

Ettől persze elment a kedve minden névcsere-től. A német nevével is jobb magyar volt sok 50 krajczáros Kinizi Dávidnál és Szemere Naftalinnál!

A jó horvátok folytatják a parlamenti botrányaikat. „Lump”, „áruól”, „zsvány”-féle címek repülnek a levegőben.

Szomorú. De legalább egészen reális dolgok; állami erdőségek, Fiume, nagy adó sat. miatt piszkolódnak.

Mindig jól, mint a mi parlamenti állapotaink, a melyben össze-össze kapnak a . . . zsidók miatt!

Nagy a bej Izraelben! Egy kis stikli történt, a melyből kitűnik, hogy Izrael csak-ugyan nem egyéb mint állam az államban!

Azt írják ugyanis a lapok, hogy a budapesti Lipótvárosban nagy volt a boszankodás. Haragudták a Budapesti Tagblat egy rossz nyelvű czikke miatt, melynek a lap azt közönlötte, hogy elkapták a Lipótvárosban valamennyi számát. A T—t ugyanis azt beszélt, hogy Schweiger Márton, az izraelita orsz. irodaelnöke, párbajra hívta ki dr. Popper József miskolczi orvost. A párbaj indokát a legutóbbi képviselőválasztás szolgáltatta. Dr. Popper József

ugyanis a Vadnai-párt egyik főkorteze volt Mezei Ernő függetlenségi párti ellenében. Az orsz. izraelita irodátan igen rossz néven vették, hogy az izraelita dr. Popper József egy hitsorsos ellen agitál, és pedig olyan ellenében, a ki eddig egyedül volt az ellenzéki pártban és olyan jelölt mellett, a ki eddig éppen nem volt ismeretes filozemitikus érzelmeiről. — Schweiger Márton ur, az országos irod. iroda elnöke tehát feddő levelet intézett Popperhez, melyben megutközést s megbotránkozását fejezi ki a tény felett. A czimzett e levelel nem tudott mást tenni, mint hogy átadta azt Trefort miniszternek. Trefort miniszter erre magához hivatá Schweigert, e rosszalólag nyilatkozott a felett, hogy az orsz. izr. iroda politikai ügyekbe avatkozik. Schweiger a miniszternek azt mondta volna, hogy nem mint az iroda elnöke, hanem mint polgár és zsidó írt, s ehhez a miniszternek semmi köze. A miniszter és az elnök haragos hangulatban váltak el, és Schweiger ur e hangulatot viszatükröző levelet írt Popper urnak Miskolczra, a mire ez hasonló hangon válaszolt. Még két vagy három levélváltás történt s Popper legutóbbi levele oly dolgokat tartalmazott, melyek Schweigert, bár ő igen bekeszerető, a provokálásra bírták. Sokfelő kísérletek történek az ügy beleszüntésére, — némelyek a Montefiore segélyét is igénybe akarják venni.

Imé, aztán az ember ne jöjjön arra a gondolatra, hogy a zsidóság sem nem faj, se nem felekezlet, hanem egy szervezett párt! Párt ellen pedig pártot szokás alakítani.

A kolerát Európába hozó hajó neve „Sarthé.”

Nomen et omen! Ezt a hajót gyakran fogjuk emlegetni, ha a kolera alatt megakarjuk egy-egy ösmerőstüktől tudni, hogy beteg-e már, vagy még nem az?

Pulszky papa a N. Pr. J.-ban a titkos szavazás mellett czikkiz.

Boldog Isten! Titkos alap — titkos politika és titkos szavazás ugyan egy országban: hogy illik ez össze?

Gili Balázs.

Közigazgatási bizottság.

(Pol.ármesteri jelentés Debreczen sz. kir. v. közig. bizottságának f. h. 5-én tartott r. üléséből.)

Tek. közigazgatási bizottság!
 A f. évi június haváról szóló jelentésemet a következőkben terjesztem elő:

I. Rendészet.

A rendőrség által letartatott összesen 43 egyén,

lopásért 2.

kihágásért 41.

Ezek közül átadatott az illetékes kir. bírósághoz 2, megbüntettet 41.

A városból eltoloncoltatott 18, keresztl. toloncoltatott 3, összesen 36 csavargó.

II. Iparügy.

Az elsőfoku iparhatóság által kiadatott 15 iparhatósági igazolvány, szatőcsiparra 4, kézmű és rövidáru üzletre 3, szabó és kovács 2—2, kalapos, hentes, sütszabó, cipész, termény, lábbeli és méz-üzletre 1—1.

III. Honvédelmiügy.

Jun. 4 én 89 hadköteles állítatott Szt. máron állandó felülvizsgáló bizottság elé, ezek közül besoroztatott a közös hadsereghez 10, a honvédséghez 7, feltételeesen 1, összesen 18, visszahelyezett 70.

A 80-ik honvéd gyalogsági dandár tanzásólaja gyakorlatait befejezván, jun. 20 án városunkból kivonult.

A városunkban állomásozó közös hadseregbeli és honvédsapatok létszáma tett 1947 embert 471 lóval. Ezek közül be volt szállásolva a lakosságnál 96 ember 65 lóval, mint átvonuló 1 törzs, 4 főtiszt és 6 legény.

IV. Adóügy.

Állami adó fejében behívtetett 1876 é. adó 14 frt 25 kr.
 1876—92 1238 „ 61 „
 f. é. 1884 adó 7842 „ 02 1/2 „
 kés. kamat 153 „ 42 „

Együtt 9234 frt 06 1/2 kr

Ezenkívül befolyt még hadmentességi díj 115 frt 83 kr, idegen adó 25 frt 31 kr, idegen illeték 86 frt 82 kr; közmuka 1107 frt 70 kr.

V. Községi bíróság.

Uj panasz bejelentetett 326.
 Itélet hozatott 145.
 Egységessé köttetett 30.

zlet.
 eni, hogy helyben
 aza alatt
 agában

ET

est ösmerelem és rendkívül
 bőségű női, férfi és gyermek

ven 1 frt 25 krtól 7 frtig.
 2 frt 20 krtól 7 frtig.
 3 frt 10 krtól 4 frtig.

szegény kezeséget vállalok,
 szegény teljes tisztelettel

szegény kezeségségében.

közök és

AROLY

mben

ele házban.

AINALEZUST

at, mint:

öket,

nyosabb árban.

KAT

en postósan esaközöl.

ékban!

TÁRSA

Kassán

esermélyvölgyben

átó szeme-társával czél-
 vő gépet.

leteit

ítán baktára.

Kézi eséplőgé-
 peit

Baker és mag-
 tárrostait

Sorba és szóva-
 vető gépeit stb

gépárműveink jelen
 part pedt.

Debreczenben.

áttmányai arjegyzékét ki

,000 darab

gü téglá eladó. Er-
 ni Szilágyi Im-
 édi irodájában cze-
 a 1149. szám alatt, a
 bénytárral szemben.

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes 'Meggzint', 'Végrehajtás', 'Foganatosított', 'Árverés', 'Foganatosítva'.

Simonffy Imre kir. tan. és polgármester.

Nyári multság.

(A gazd. tanintézet hallgatóinak majálisa f. h. 5-ér.) A h. gazdasági tanintézet hallgatói csak most tértek vissza Nagyvárad s vidékére tett kirándulásokról...

A vigalomra igen szép közönség sereglett össze a nagyerdői polgári lövelde előtti téren. A tánc — a Ma a gyári-fűk jó zenéje mellett — 9 óra felé vette kezdetét...

Balog nőv. (Kisújszállás), Csanak Ilon és Irén, Kerek Ilona (Kisújszállás), Soltész Erzsike (H.-Szoboszló), Soltész Mariska (Tetétlen)...

Egyelőnknek vezér elve léteszméje részint az, hogy az iparos ifjak napi fáradságát után az egyetben jöteknyan ható pihenést ádület az olvasmányok által pedig szívet lelket és erkölcsöt egyaránt nemessítő szorakozást találhassanak...

Részint az, hogy az iparos ifjak tapasztalat szerzés és tanulmányaik öregebbesé céljából vándor utra kelnek, az egyetben tisztességes szálást, munkaközvetítést, betegségek esetén gyógykezelést és segélyt találhassanak.

Részint és főképen pedig az, hogy iparos ifjak kik többnyire kellő képzettség kellő iskolázás nélkül a legprimitívebb ismeretekkel lépnek terhes pályájuk küszöbére...

Az iparos ifj. egylet 10 éves jubileuma.

Mai napon folyt le az iparos ifjuság egylete által 10 éves fennállásának örméere rendezett unepély, oly sikerrel, oly fényvel, melyhez hasonlót csak ritkán van alkalmunk szemlélhetni.

A jubileum két részre volt osztva; egyik mozzanat a délelőtti folyamán történt a város házában, a másik pedig este a Népkertben.

D. e. 10 órákor indultak fel az egylet tagjai testületileg a városháza nagy tanácstermébe, hogy az egylet megalakulásának 10 éves...

A »DEBRECZEN« TARCZÁJA.

Vilma vázlat könyvéből.

— Oh istenem, — szolt végre, — de nem is tudom, mivel érdemeltük ezt a nagy jószágot, drága kisasszonykám. De még ez a rossz lány sem érdemes annyi szivességre, — nem is tudom, mit tetszik rajta úgy szeretni, alkalmatlan is lesz, mert biz ő semmiben sem tökéletes, meg nagyon is rossz lány, — tegnap is, — már csak megmondom, lekem kisasszonykám, megint kénytelen voltam a szoknyájába kötni a famozsarat.

büblemát megünnepelek. Az elnöki asztal körül ültek Serli Ede egyt. elnök, Lőrincsek Ákos László alelnök, Grünvald József titkár; ott voltak továbbá gr. Degegnfeld S. József főispán, Simonffy Imre polgármester, dr. Király Ferencz parkamurai titkár, Körössy Sándor orszgy. képviselő, Balogh Ferencz, Fábrián Lajos Mór, Futó Mihály tanárok, Beke Mihály, Vadon Sándor, Dóczy Gedeon igazgató stb. s a nagy termet egészen megtöltö, főleg iparos ifjakból álló közönség.

Serli Ede, az egylet buzgó elnöke a közönség élénk figyelmé közt a következő csinos beszéddel nyitotta meg az ünnepelet: Melyen tisztelt közönség!

Az iparos ifjuság önképző és betegsegélyző egylete elhatározta, hogy fennállásának 10-ik éves jubileumát a mai napon meg fogja ünnepelni, és így midőn az ünnepeletre megjelent nagyérdemű közönséget és a szegedi testv. egylet küldöttét üdvözölni szerencsém van, a legbensőbb örömmel és hazafias érzéssel fejezem ki az egylet nevelőn forró köszönetemet szíves megjelenésükért.

Midőn az egylet megbízásából a nagy érdemű közönség becses türelmét néhány percére igénybeveszem, rövidreszabott beszédemben meg fogok az egyletnek 10 éves történetére kiterjeszkedni, mert az a titkár ur által kimerítően és szakavatottan fog ismertetni, én itt csupán csak azon irányelvekről és eszmékről kívánok néhány szóval megemlékezni, s azokat gyengésemhez képest ecsetelni, melyek ezen egyletnek életet adtak, s melyek ezen életre keltett egylet folytonos fejlődésének, haladásának és megizmosodásának főrugóját' alapkövet képezik.

Egyelőnknek vezér elve léteszméje részint az, hogy az iparos ifjak napi fáradságát után az egyetben jöteknyan ható pihenést ádület az olvasmányok által pedig szívet lelket és erkölcsöt egyaránt nemessítő szorakozást találhassanak, hogy ezáltal elvonassanak az olyan helyektől, melyek annyi fiatal gondatlan embernek életére mérget tehetnek.

Részint az, hogy az iparos ifjak tapasztalat szerzés és tanulmányaik öregebbesé céljából vándor utra kelnek, az egyetben tisztességes szálást, munkaközvetítést, betegségek esetén gyógykezelést és segélyt találhassanak.

Részint és főképen pedig az, hogy iparos ifjak kik többnyire kellő képzettség kellő iskolázás nélkül a legprimitívebb ismeretekkel lépnek terhes pályájuk küszöbére, az egyetben a rendelkezésre álló eszközök felhasználása mellett a szellemi művelődés terénjűs parhuzamosan haladni, hogy így magukat minél inkább kiképezzék, mindkét irányban a tökéletesedés utján haladva belőlük értelmes a korszinonvonalán álló iparosok váljanak.

Azt hiszem hogy ezen, habár csak igen halovány színben vázolt eszmék és czelok fontossága elől senki el nem zárkozhatik, annál kevésbé az iparosok, főleg ha meggondoljuk azon tapasztalati tény, azon kétségbevonhatatlan igazságot, hogy azon iparosok, kikben a szakértelem a becsületes munkásság műveléssel párosul, azok többnyire maguknak, és családjuknak biztos existenciát és teljes független állást biztosítanak, s ez által nemcsak a saját egyéni, de az iparos osztálynak értelmi és erkölcsi tekintélyét emelik, a mire pedig nagy szükségünk van.

Igen, mi arra törekszünk, hogy az iparos osztály művelődjék, hogy az iparosnak legtöbbszór egyedüli tőkéje kincse mely szak-

de nagyon szereti ez egyetlen gyermekét. Közbe meg folyton halálkódott, hogy így gondoskodom erről a rossz lányról, aki azt meg sem érdemli.

Később aztán megebedeltek, volt rá gondja mamámnak, hogy jó ebédet kapjanak. Délután előállott a kocsis. Sára asszony meg egyszer, aztán százszor s aztán ezerszer összecsókolta s megkönyezte kis lányát és nehez szívelet tlt a kocsira, onnan is intve meg, hogy aztán majd jól viselje magát. Julcsa utána futott meg a kocsinek a sarkig kitárt nagy kapu s onnan is integetett anyjának, amíg csak be nem fordult a szekér a sarkon. Nagy szemei könyekben usztak, de azért mosolygott rá fénylő könyein keresztül s örömmel jött játszani a nagy kertbe, hol később meguzsonnultunk és estig szívbük szerint játszottunk.

Másnap reggel, mikor templomba harangoztak, megindultunk szépen együtt az iskola felé. Közel volt nagyon, hamar ott voltunk. Mikor az iskolába beléptünk, épen a reggeli imát és éneket végezték el, amivel Csapó ur a tanítást megszokta kezdeni.

Az ajtó nyílására észrevett bennünket, nyájasan jött elénk, kezét fogott velem, aztán Julcsának megmögölgatva kerek fejét, melyen most kivételesen egészen le volt simítva a fényes fekete haj, jó akarólag kérdezte: — Hát te lész az én kis tanítványom? — Igenis, szolgálatjára, tanító ur, — felelt Julcsa, a mint megtanítottam.

— Aztán hogy hívnak? — Julcsának, szolgálatjára, meg Juliskának is hív édes szülém, ha jó vagyok; mikor meg rossz voltam, csak Juliskának hívtak. Hangos kacagásban tört ki az egész iskola, Julcsa ez őszinte szavaira. Csapó ur csendet parancsolt, de maga is elmosolyodott.

— De csak van más neved is? — Kérdé aztán. Én feleltem helyette hirtelen. Julcsa csak most vette észre, hogy a tömérdék apró lány-

képzettségében, tenyereiben rejlik, a művelődés által fokoztassák.

Arra törekszünk, hogy az iparosnak látköre tisztuljon szélesedjék, hogy az iparos önzertetes öntudatos, s úgy az iparosostálynak mint a társadalomnak érdemes és becsült tagja legyen.

En azt gondolom, arról vagyok meggyőződve, hogy az egylet, mely így közhasznú czélok elérését és megvalósítását ily humanistikus eszmék megtestesítését tűzte zászlajára, letjoggal bír arra, hogy ne csak fennálljon, hanem gyarapodjék, virágozzék.

Hiszen most is, midőn tíz éves fennállásának ünnepelet szentel, egy oly alap megteremtésén fáradozik, a mi ha sikerül, lehetővé fogja tenni azt, hogy az egylet évenként egyelőre törekvő tehetséges tagjait külföldre küldhetti, hogy az ott a fejletlenebb ipar előnyeit, titkait elsajátítván, azokat itthon meghonosítsa és hogy szerzett ismereteinek magvát itten elvetvén, az a közjót emelésére, az ipar fejlesztésére dusan tevényessék és virágozzék.

Ezért ülünk ma örömmel, mert egyelőnk fennállása óta szünet nélkül oadaadó buzgalommal arra törekedt, hogy nemes céljának, magasztos hivatásának minél inkább megfeleljen s mert ily arányban, ily szellemben való kitartó lankadást nem ösmerő fáradozásai után az egyletnek 10 éves pályafutása nem tűnt le, mint futó csillag nyom nélkül az enyészettel a semmiség fenekére.

És így, midőn a mai napra megnyugvással és az öröm érzetétől áthatva tekintünk a multra, az elért sikerre, reménytelve és biztatólag tekintünk egyletünk életének jövőjébe, hogy az, ha oly ügyesrettellett és oadaadó buzgósággal fog vezetéltetni miként eddig, ha az ipar ügynek barátai, a nagyérdemű közönség halára kötelező pártfogásában továbbra is fogja egyletünket részesíteni, ha az iparosok és főként az iparos ifjak ezen egylet fennállásának szükségérettétől áthatva, annak fenntartására egyérettőlösszeferorra törekednek, akkor reménylem, hogy ezen egylet az iparos osztály s talán e nemes város büszkeségére is virulni fog és állni, mint a szikla, mert a kölcő szerint: a porszem, ha egy magában áll, elfújja egy kis szellő, egy lehelet, de ha az sziklavá alakul a fergeteg sem ingathatja meg.

Fogadják ismétellen szívből fakadt halás köszönetemet azon kiváló érdeheltségérett. melyet ünnepeletünk iránt ily szép számban való megjelenésükkel tanusítani kegyeskedtek, azon hó óhajátom kifejezése mellett, hogy a mindenhátó ezen életre való egyletet sokáig eltesse virágoztassa.

Az eljenzéssel fogadott elnöki megnyitót után Grünvald József titkár olvasta fel az egylet tíz éves történetének általa irt vázlatát, melyben minden mozzanat sorrendben felemlítve van.

Az egylet alakuló gyűlése 1872-ik évben tartatott meg, s megalakításában résztvettek Szerényi Endre pénzügyi hivatalnok; Domokos Kálmán gazdasági tanintézet tanár, jelenleg ez intézet igazgatója; Vadon Sándor, Huber József szabómester és Móricz Bertalan, akkor szabó segéd, ma már szintén önálló mester — voltak.

Az iparos ifjuság önképző egylete első alakuló közgyűlést 1872. év május hó 12-én tartotta a városháza nagytermében, mely alkalommal a szervezéssel megbízott ideiglenes bizottság elnöke Szerényi Endre nemskóra e városból való végleges eltávoztása miatt a neki felajánlott elnökségről leköszönvén, helyébe elnöknek Ráczy György választatott meg. Az egylet ügye ezután meg két évig szü-

netelt, mert a szükséges alap nem volt meg, hogy működését megkezdhesse. Ezt az alapot összeg adományozása által. Ekkor már az egylet 60 rendes s 35 pártoló taggal rendelkezett. S a legközelebbi jövőben fokozatos, majdnem rohamos fejlődésnek indult, Ráczy György helybeli polgár, 1875-től pedig Huber József elnöklete, s a buzgó egyt. titkár Vadon Sándor működése mellett. Ez évben avatta fel az egylet zászlóját is.

Az 1878-ik évi tisztújító közgyűlés nagy változásokat idézett elő a tisztviselői karban; elnökké ugyanis Stieber János, alelnökké Lőrincsek László és Móricz Bertalan, titkárul pedig Szabó Antal választott meg. Az új emberek, új erővel fogtak a munkához; nevezetes újítások, fontos intézmények létesítettek az egylet kebelében. A betegsegélyezési szabályzat biztosabb alapokra fektetett; az egylet helyiségeiben egy utasfogadó szálló rendezésittett és rendeztetett be; a munka közvetítési intézmény behozatott; dal és szavallati estélyek, ismeretterjesztő felolvasások és tanfolyamok rendeztettek. Egyszóval az egylet folytonosan haladt kitűzött czéjja fele és előre törekvésében nem ismét akadályt. Az egyletnek az 1878. év végén összesen már 2148 frt 55 kr készpénze volt, nem számítva ide a mintegy 600 kötetre menő könyvtárának és felszerelésének értékét.

A következő 1879-ik évben az elnökség csak annyiban változott, hogy titkárul Grünvald József választatott meg, ki e tisztet négy éven át vitte.

Ez évben az egylet az irányadó körök előtt is annyira nyert tekintélyben és értelmi fensőbbben, mikép a II-ik országos kongresszust szervező bizottság a hazai ifjusági egyletek között kizárólag a debreczeni iparos ifjusági egyletet tisztelte meg a congressusra való meghívásával.

Szintén ez évben pendített meg az egylet körében egy Debreczenben rendezendő orsz. iparkiallítás s vándorgyűlés eszméje, mely 1881-ben testet is öltött kiallításban összesen 806 kiallító részt vett, melyek közül Debreczenre 375 kiallító esik; a kiallítás 10 napig volt a közönség számára nyitva, s ez idő alatt beletpi díjakból 3718 forint 18 kr. adományokból 2959 frt 13 kr, s így összesen 6677 frt 31 kr. folyt be, melyből a kiadások levonásamintegy 900 frt tiszta haszon maradt az egyletnek.

A komoly törekvés iránya az egylet működésében egy percze sem változott; úgy az egylet vezetői, mint annak tagjai a kor intő szavát folyton figyelemben tartva, s a czélt szem elől nem tévesztve, haladtak előre.

Íly állapotában találta az egylet az 1884. év megalakulása óta a tízedik, s az ennek elején tartott közgyűlés elnökül újból Serly Edét, alelnökül — s ezuttal már ötöd ízben Lőrincsek Lászlót, titkárul pedig Grünvald Józsefet választotta meg.

Ma már az egylet léte teljesen biztosítva van, mire nézve kezeséget nyujt a rendes tagok folyton szaporodó száma, valamint 7000 frtnyi vegyona készpénzben felszerelésekben, s a nagyközönségnek tapasztalt jóindulata. E helyen említhetjük fell azt is, hogy e tíz év alatt több mint ezer iparos ifju iratta be magát az egyletbe rendes tagul; alapító tag 35, pártoló tagja pedig mintegy 350 van ez időszertint az egyletnek.

Az élők tetszéssel fogadott ismertetés után az egylet dalkör éneke következett. Serly Ede elnök köszönetet mondott a megjelenteknek a szép érdeklődésérett. Mielőtt a gyűlés feloszlott volna, Si-

egészen körülfogott bennünket s szájtátva úgy bámul, mint valami tengeri csudát.

Láttam, hogy az bosszantja — Aztán mit tudsz már, — kérdé újra a tanító, — tudsz-e valamit olvasni? — Hogyne, — válaszolt Julcsa, — tudok már imádkozni, meg a bibliát is tudom...

— Ujabb kacagás hangzott föl erre. Julcsa sértődve menekült hozzám. — Én nem maradok itt e közt a sok ostoba leány közt, — kiáltá villogó szemekkel, — elmegyek Vilmacskával inkább.

Csapó ur is azt mondotta, hogy hát jól van, jöjjön el most velem s délután menjen újra inkább az iskolába. Köszöntünk s Csapó ur kikisért bennünket, tudtukra adva künn, hogy majd megint a lányokat a délután nem fogja Julcsát senki kinevetni.

— Engem ne is nevessek ki, — szolt az én kis vadmadaram elkeseredve, — engem senkisémet nevetett még ki.

Délután újra elment az iskolába s este jó kedvvel jött haza, Ugy látszik, a tanító ur megintette a lányokat.

Azontul Julcsa rendesen eljárt az iskolába; az első hetekben, úgy látszott, tetszik is neki a dolog, egészen összebarátkozott a kis lányokkal, minden az újság ingerével bírt rája, az iskola, a város s az egész környezet általában. De később még én is észrevettem, hogy ez már utatja őt; az iskolába nem járt oly örömmel, mint eddig s otthon sem oly vidám többé. Sohase panaszkodott ugyan, de folyton szomorubb, lehangoztabb lett, néha azon kaptam, hogy a kert valamelyik zugában sírdögöl, sohajtozik.

— Mi bajod Julcsa, — kérdeztem egyszer tőle, — tán bánatnak a lányok az iskolában? — Nincs nekem semmi bajom, — válaszolt sohajtva, — nem bánat engem senkise.

Elmentem Csapó urhoz is, megkérdezve, nem bánják-e a lányok, vagy nem dorgáltá-e meg valamikor Ju... — A jó tanító neki is feltűnt, mert inkább meg se panaszkodhat, hanem megtanulja az Julcsa busótam mindennel, az első vizsgán nyára egész hetek felelt: "mikor lesz... Egy reggel a föld nyelte-e el, e kor kora hajnalban csordához, akkor kisse vette észre. bába, hol Julcsa holmiját tartá, epérkezett, minden ruhák, babák, já az a kis motyó hál val együtt hozott előttem minden: J nem riadva vissza — s azóta tán még Amint ebben keservesen sirni. bántotta a kis Jul halmoztam minden testvéremet s még hogy megszokták, volt őszinte hozzá voltam keseredve kurtka kis eszemmel ily hálátlanagra lehetett.

Akkor ezt később is nagyon tanán, nem tudni hálátlanság nagyon kedves nem Ma már na gény, egyszerű

monffy Imre örömmel hallgatta. Az egylet működés az egylet vezetői gért a hatóság részét nyilvánítja, hogy az előhalad egyetlet jövőre meg Ezzel az új de folytatását ny kies Népszertben

Az óriási köság kezdetén tart ben egyiránt a le József, Szabó M Lajos egyleti tago dalkör működött.

Ez előnépe a táncz, melyhez 39-ik ezred zenek nagy sátor nem v czoló ifjuság, a járták a szép mag czoló közönség is népkert nagyresze ságnak rendkívül éféli szünet alké j á t e k, melynek után száz meg szá lödött. (A s o r s a l á b b k ö z o l i

Szünet után ifjuság s jó kedv nalg, a midőn a másokkal távozot szép siker elism vezetőknek s buz

A kihuzot

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes 'N51. Ezüst e villa. 4397. Aré 3820. Fali inga 4441, 3157, 29, 4 3105, 550, 3975, 4682, 2033, 1780 2091, 879, 219, 1 3741, 2391, 875, 3539, 1462, 258, 4296, 2986, 3131, 878, 4600, 111, 1 571, 1839, 411, 2 2602, 1359, 141 2465, 804, 792, 1 434, 3731, 107, 2 1739, 3657, 3620 4797, 3570, 268 983, 2917, 4607 4699, 2877, 476 2446, 2734, 3 3636, 3812, 475 1076, 663, 406, 3 1955, 2043, 27 3111, 4286, 128 3342, 1695, 2613 3009, 1596, 105 4123, 3866, 1768, 1415, 1591, 4990 2821, 948, 3611, 32 3085, 407, 2704 3294, 2732, 3948 4403, 1430, 611 1864, 105, 3430 2120, 1668, 3541, 708, 1448, 3080, 4 4660, 1929, 365 4261, 4100, 3692 2223, 797, 2026, 2819, 2046, 1795

meg valamikor Ju... — A jó tanító neki is feltűnt, mert inkább meg se panaszkodhat, hanem megtanulja az Julcsa busótam mindennel, az első vizsgán nyára egész hetek felelt: "mikor lesz... Egy reggel a föld nyelte-e el, e kor kora hajnalban csordához, akkor kisse vette észre. bába, hol Julcsa holmiját tartá, epérkezett, minden ruhák, babák, já az a kis motyó hál val együtt hozott előttem minden: J nem riadva vissza — s azóta tán még Amint ebben keservesen sirni. bántotta a kis Jul halmoztam minden testvéremet s még hogy megszokták, volt őszinte hozzá voltam keseredve kurtka kis eszemmel ily hálátlanagra lehetett.

Akkor ezt később is nagyon tanán, nem tudni hálátlanság nagyon kedves nem Ma már na gény, egyszerű

